

Concept Begroting 2017

Colofon

Datum/versie: 15 maart 2016
Documentnaam: Concept Begroting 2017

Opgesteld door: Regiobureau Regio Groningen-Assen

Status: Eindversie van de Concept Begroting 2017
Besluitvorming: Stuurgroep 11 maart 2016

Contactpersonen: J.S.R. Bodha

Telefoon: 050 316 4289 (secretariaat)
E-mail: info@regiogroningenassen.nl
Website: www.regiogroningenassen.nl

Inhoudsopgave

COLOFON	2
INHOUDSOPGAVE	3
1. INLEIDING	4
2. FINANCIËLE PLANNING	6
3. BEGROTING SPEERPUNTEN EN UITVOERINGSINSTRUMENTEN 2017	7
4. BEGROTING ORGANISATIE 2017	12
BIJLAGE 1 BIJDRAGE VAN DE DEELNEMERS	15
BIJLAGE 2 FINANCIEEL KADER 2017-2020	16

1. Inleiding

Proces

Voor u ligt de conceptbegroting van Regio Groningen-Assen voor het boekjaar 2017. Met deze begroting maakt de Stuurgroep Regio Groningen-Assen de verwachte financiële stromen voor 2017 inzichtelijk.

Conform het convenant Regio Groningen-Assen 2014 wordt de conceptbegroting via de Colleges ter kennis van raden en Staten gebracht. Hierdoor worden zij in de gelegenheid gesteld hun zienswijze te geven. Daarna stelt de Stuurgroep, kennis genomen hebbende van deze zienswijzen, de begroting vast.

De planning- en control-cyclus van de regio, die is afgestemd op die van de veertien deelnemers, is leidend voor de voorliggende begroting.

Achtergrond

De ruimtelijke en economische vraagstukken van vandaag en morgen stoppen niet bij gemeente- of provinciegrenzen. Vanuit dat besef is de samenwerking in de Regio Groningen-Assen ontstaan. De regio heeft een belangrijke functie als economisch kerngebied in Noord-Nederland. Een half miljoen mensen wonen, werken en leven hier met veel plezier. Het is van groot belang dat Groningen-Assen deze positie behoudt en verder ontwikkelt.

De maatschappij is in transitie. De rol van de overheid verandert en grenzen vervagen. Het bundelen van krachten tussen van gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noorderenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum, Zuidhorn en de provincies Groningen en Drenthe blijft voor de regio het antwoord op de uitdagingen waar wij voor staan (zie voor meer informatie www.regiogroningenassen.nl).

Ambitie

In 2013 is de Regiovisie geactualiseerd en begin 2014 vastgesteld door raden en Staten. De hoofddoelstelling van het samenwerkingsverband blijft ook in de nieuwe visie overeind: het benutten en uitbouwen van economische kansen en het behouden en versterken van gebiedskwaliteiten.

De inhoud is leidend voor onze toekomstige regionale samenwerking. Door gerichte samenhangende interventies en injecties gaan we meer met minder doen.

De regio richt zich op drie speerpunten:

1. De interne samenhang tussen steden en regio versterken, onder meer door het financieren van het pakket voor regionale bereikbaarheid dat is opgesteld op basis van de (eveneens in 2013) geactualiseerde visie op de bereikbaarheid van de regio.
2. Het economisch kerngebied verder ontwikkelen, onder meer door het faciliteren van het Economisch Platform waarin overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen zitting hebben: een focus op het verbinden van mensen en bedrijven met kansrijke sectoren.
3. De kwaliteit van stad en land behouden en versterken, onder meer door in te zetten op regionale projecten ter versterking van de gebiedskwaliteit en het benutten van de economische kansen voor recreatie en toerisme.

Met de vaststelling van de geactualiseerde Regiovisie is eveneens besloten tot de verlaging van de jaarlijkse bijdrage aan het Regiofonds vanaf 2013 met 30% ten opzichte van 2010. Dit onder gelijktijdige verlenging van de betalingstermijn van 2020 naar 2023. Hiermee kan de regio vasthouden aan de investeringen in de bereikbaarheid van de regio en zorgdragen voor het bereikbaar houden van de economische toplocaties in de regio, het versterken van de Hoogwaardige OV-structuur, inclusief OV-Knooppunten en P+R-locaties en het uitvoeren van het programma ten behoeve van het beter benutten van de infrastructuur.

Ook is er 'nieuw' geld vrij gemaakt voor Regionale innovatieve projecten. Stad en land vormen in deze regio een twee-eenheid. De regio zet in op projecten met toegevoegde waarde ter versterking van de regionale kwaliteit en het behoud en de ontwikkeling van de regionale parels.

De harde afspraken en aangegane verplichtingen blijven overeind voor Regiopark-projecten, Substantiele projecten en Kleine Regionale projecten.

We werken met elkaar aan een gedeelde ambitie. Interactie en samenwerken in een netwerkorganisatie is een belangrijke voorwaarde voor het uiteindelijk realiseren van deze ambitie. De komende jaren zal daarom worden ingezet op het verder vormgeven en faciliteren van de netwerkorganisatie door een goede verantwoording, gerichte communicatie en het elkaar ontmoeten.

Leeswijzer

De ontwerpbegroting 2017 geeft inzicht in de financiën van Regio Groningen-Assen. Achtereenvolgens gaat hoofdstuk 2 in op de financiële planning. Dit hoofdstuk beschrijft de verwachte onttrekkingen en inkomsten van het Regiofonds.

De voor de komende jaren geformuleerde speerpunten en uitvoeringsinstrumenten zijn in hoofdstuk 3 vertaald naar de financiële implicaties voor 2017.

In hoofdstuk 4 wordt de begroting van het Regiobureau gepresenteerd met een korte toelichting.

Tenslotte zijn in de bijlagen de jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan het Regiofonds en het financieel kader 2017 - 2020 opgenomen. Alle bedragen in deze begroting zijn in euro's.

2. Financiële planning

De financiële planning van Regio Groningen-Assen geeft inzicht in de verwachte inkomsten en onttrekkingen van het Regiofonds. In de begroting is voor de speerpunten en uitvoeringsinstrumenten uitgegaan van de geactualiseerde Regiovisie, het Basispakket Bereikbaarheid, de aangegane verplichtingen voor Regiopark-projecten, Substantiële en Kleine Regionale projecten en het beoordelingskader voor nieuwe Regionale projecten en Innovatieve projecten.

In de tabel financiële planning is een gewijzigde begroting 2016 toegevoegd. Hierin is het resultaat uit de jaarrekening 2015 verwerkt. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting zijn:

- Het saldo van het Regiofonds is per 1 januari 2016 hoger als gevolg van de niet-geclaimde bijdragen in 2015;
- Voor de uitvoeringsinstrumenten geldt dat projecten hun termijnbijdrage niet (of niet tijdig) declareren, deze bijdrage wordt doorgeschoven naar het volgende jaar;
- De niet-gerealiseerde inkomsten uit 2015 in het kader van de Rijksbijdrage Beter Benutten 1 zijn doorgeschoven naar 2016;
- Voor het Vervolgprogramma Beter Benutten is de verwachting dat van de rijksbijdrage van ca. € 9,44 miljoen, circa 80% in 2016 wordt ontvangen en doorgegeven aan de uitvoerende partijen en 20% in 2017 (dit was 50% in 2016 en 50% in 2017).

De stortingen van de afzonderlijke gemeenten en provincies aan het Regiofonds zijn opgenomen in bijlage 1. De financiële kaders voor de lange termijn zijn samengevat in bijlage 2.

Financiële planning	Begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Begroting 2017
Saldo Regiofonds (1 januari)	14.025.955	16.550.990	9.045.405
<i>Begrote inkomsten</i>			
Storting van de deelnemers	6.650.002	6.650.000	6.650.002
Algemene inkomsten	5.000.000	9.242.468	6.168.210
Verwachte rente	63.459	63.831	59.384
Totale inkomsten	11.713.461	15.956.300	12.877.596
<i>Begrote uitgaven</i>			
Regiobureau	726.272	716.081	699.350
Bestemmingsreserve frictiekosten	0	0	0
Uitvoeringsinstrumenten	13.592.048	22.745.804	14.159.947
Totale uitgaven	14.318.321	23.461.885	14.859.297
Regiofonds (31 december)	11.421.095	9.045.405	7.063.704

Tabel 1: Financiële planning 2016 en 2017

3. Begroting speerpunten en uitvoeringsinstrumenten 2017

In dit onderdeel van de begroting wordt een overzicht gegeven van de verwachte kosten voor het jaar 2017 op basis van de in de geactualiseerde Regiovisie benoemde speerpunten en uitvoeringsinstrumenten. Zoals al eerder genoemd in deze begroting richt de regionale samenwerking zich op de drie volgende speerpunten:

1. Het economisch kerngebied verder ontwikkelen, waarbij de focus ligt op het verbeteren van het ondernemers- en vestigingsklimaat, het realiseren van bedrijfsontwikkeling en vestiging en het verbinden met andere regio's.
  2. De interne samenhang tussen steden en regio versterken, waarbij de focus ligt op het bereikbaar houden van economische toplocaties, het versterken van de HOV-structuur, het beter benutten van de bestaande infrastructuur en het monitoren van de mobiliteitsontwikkeling.
  3. De kwaliteit van stad en land behouden en versterken, waarbij de focus ligt op regionale projecten ter behoud en ontwikkeling van de parels in de regio (Natura2000, Nationaal Landschap en landgoederen) en regionale projecten ter versterking van de gebiedskwaliteiten met meerwaarde voor woon-en werkmilieus en recreatie en toerisme.
- Meer informatie over de speerpunten is te vinden op www.regiogroningenassen.nl.

De speerpunten zijn zo omschreven dat zij ruimte bieden voor nieuwe ontwikkelingen, veranderende omstandigheden en bijsturen in de toekomst. De speerpunten omvatten daarmee ook acties die de regio niet zelf oppakt maar dat van anderen (deelnemers en/of stakeholders) verwacht: "RGA agendeert". Afhankelijk van het onderwerp kan RGA hierbij een coördinerende of stimulerende rol spelen. Omdat de regio tegelijkertijd focust op het behalen van resultaten zijn er uitvoeringsinstrumenten vastgesteld, als hulpmiddel om de doelen te bereiken en om aan te geven wat de regio zelf oppakt: "RGA doet".

Op dit moment zijn de volgende uitvoeringsinstrumenten vastgesteld:

- A. Economisch Platform
- B. Programma Bereikbaarheid
- C. Regionale en Innovatieve projecten
- D. Monitoring.

Ten behoeve van het opstellen van de voorliggende begroting wordt hieraan toegevoegd E. Overig. Hieronder vallen activiteiten die benoemd zijn in de geactualiseerde Regiovisie maar niet direct gekoppeld kunnen worden aan een van de uitvoeringsinstrumenten. Voor 2016 behoeft alleen het plankostenfonds voor bouwen in Collectief Particulier Opdrachtgeverschap toelichting.

Uitvoeringsinstrumenten	Begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Begroting 2017
A. Economisch Platform	175.000	171.429	171.429
B. Programma Bereikbaarheid	9.452.000	17.730.789	9.488.318
C. Regionale en Innovatieve projecten	3.932.548	4.711.086	4.467.700
D. Monitoring	32.500	32.500	32.500
E. Overige kosten	0	100.000	0
Totaal	13.592.048	22.745.804	14.159.947

Tabel 2: Begroting uitvoeringsinstrumenten 2017

Toelichting op begroting uitvoeringsinstrumenten 2017

A. Economisch Platform € 171.428

In de actualisatie is € 1,2 miljoen beschikbaar gesteld voor de jaren 2014-2020 (€ 171.428 per jaar) voor het Economisch Platform. De gemeenten Groningen en Assen zorgen voor de uitvoering van de werkzaamheden ten behoeve van het Economisch Platform Regio Groningen-Assen. Dit is vastgelegd in een bestuursopdracht van de Stuurgroep. In deze bestuursopdracht is opgenomen de volgende vragen aan het bedrijfsleven voor te leggen:

- Kom met een innovatie- en investeringsagenda die maatwerk is, passend in onze regio.
- Verbind mensen en bedrijven met kansrijke economische sectoren.
- Breng nieuwe markten en sectoren binnen het bereik van het MKB.
- Stem de agenda af met overheid en onderwijs.
- Zorg voor concrete activiteiten die leiden tot meer banen in de regio.

Binnen het speerpunt wordt samen met de deelnemers verder inhoud gegeven aan:

- Het verbeteren van het ondernemers- en vestigingsklimaat.
- Bedrijfsontwikkeling en -vestiging.
- Verbondenheid met andere regio's.
- Profileren van de regio als attractieve stadsregio waarin het prettig werken en wonen is.

De sturing door de regio op het speerpunt vindt plaats volgens planning- en controlcyclus (begroting, rapportering en verantwoording van de beide steden).

B. Programma Bereikbaarheid € 17.730.789

In de geactualiseerde Netwerkanalyse 2013 zijn de ambities van Regio Groningen-Assen verwoord. Op basis van deze analyse is geconcludeerd dat de in 2006 ingezette Bereikbaarheidsstrategie van Regio Groningen-Assen succesvol is geweest. De actualisatie heeft geresulteerd in een licht bijgestelde Bereikbaarheidsstrategie en het Basispakket Bereikbaarheid. Om bereikbaarheidsontwikkelingen te volgen is besloten om een jaarlijkse monitoring Bereikbaarheid op te stellen. In 2015 gaf deze geen aanleiding tot wijzigen van het Basispakket en het daarmee gemoeide investeringsbedrag.

Het Basispakket bevat de projecten waaraan vanuit het Regiofonds een bijdrage wordt geleverd. Het gaat vooral om investeringen in HOV-assen, OV-knooppunten, P+R-voorzieningen en fiets. In het Regiofonds is hiervoor tot aan 2020 een bedrag van € 62 miljoen gereserveerd, waarmee een totaal investeringsbedrag van bijna € 500 miljoen is gemoeid. Grote projecten in het Basispakket zijn:

- Programma FlorijnAs Assen (€ 13,4 miljoen)
- Spoorknoop Groningen (€ 34,0 miljoen)
- Investeringspakket Infra en OV Leek / Roden (€ 3,6 miljoen)

De meeste projecten in het Basispakket zijn in uitvoering. In het Portefeuillehoudersoverleg Bereikbaarheid (POVV) en in de Stuurgroep zijn positieve besluiten over de regionale bijdrage genomen en zijn beschikkingen afgegeven. Conform de afgesproken kasritmes is voor 2017 een bedrag van bijna € 4,4 miljoen geraamd. Daaraan wordt € 3,2 miljoen toegevoegd voor te verwachten uitgaven voor projecten waarover in 2016 besluiten worden genomen over kasritmes. Dit betreft onder meer het besluit over het spoorzone-project Groningen.

Het programma Beter Benutten is een belangrijk onderdeel van de bereikbaarheidsstrategie. Hierbij gaat het niet om de aanleg van nieuwe infrastructuur, maar om het beter benutten van de bestaande infrastructuur. Het eerste programma liep van medio 2012 tot eind 2015. Hieraan is door de Regio een financiële bijdrage geleverd van € 2,7 miljoen. Voor de periode 2015 tot eind 2017 is een Vervolgprogramma Beter Benutten opgezet, met een totale omvang van ca. € 24 miljoen. Het ministerie van I&M draagt € 9,4 miljoen bij en de regionale cofinanciering wordt gevoed door de partners in de regionale samenwerking, Groningen Bereikbaar, FlorijnAs/gemeente Assen en de provincies Groningen en Drenthe en de gemeente Groningen. De bijdrage van het ministerie wordt via RGA doorbeschikt aan de uitvoerende partijen.

De meeste uitgaven voor het Vervolgprogramma Beter Benutten zullen in 2016 worden gedaan. Naar verwachting vindt in 2017 nog een uitgave plaats van € 1,9 miljoen. Voor het vervolgprogramma is, anders dan voor Beter Benutten I het geval was, géén bijdrage vanuit het Regiofonds voorzien. De middelen van het Rijk verlopen wel via de Regio. Samen met de uitgaven voor het Basispakket is daarmee een bedrag van € 9,5 miljoen begroot voor 2017.

Lopende projecten Bereikbaarheid	
Gehonoreerde bijdragen Fietsrouteplus Zuidhorn-Groningen (3 ^e fase) Fietsrouteplus Bedum - Groningen Herprofilering weg/fietspad langs Meerweg Fietsroute Woldweg - Foxholstermeer Fietsroute Rotonde Meerweg Paterswolde Programma FlorijnAs Assen Doortrekking OV-as Peizerweg naar hoofdstation Groningen (HOV-as West 3e fase) Station Europapark Bus/treinknooppunt stationsgebied Winsum Doorontwikkeling P+R Zuidhorn Bus op de vluchtstrook De punt - Haren Facelift Noordelijke Stations Uitvoering verbetering transferium Haren Permanente uitbreiding transferium Haren Doorstromingsmaatregelen OV Ten Boer-Groningen Verkeersmanagement Ring Groningen (incl. pakket 13) Transferium Hoogezand (P+R faciliteit, 1e fase) Bus / treinknooppunt stationsgebied Haren en infraontsluiting Stationsgebied Haren Dynamisch verkeersmanagement / DRIS Knoop Groningen Busdoorstroming Europaweg Busontsluiting Europapark (P3) op Europaweg Programma Beter Benutten met deelprogramma's (ITS - Groningen Bereikbaar - Mobiliteitsmanagement - P+R en OV en Fiets) Programma Infra en OV Leek - Roden	Te verwachten bijdragen Fietsrouteplus Bedum - Groningen Herprofilering weg/fietspad langs Meerweg Fietsroute Woldweg - Foxholstermeer Fietsroute Rotonde Meerweg Paterswolde Programma FlorijnAs Assen Doortrekking OV-as Peizerweg naar hoofdstation Groningen (HOV-as West 3e fase) Station Europapark Bereikbaarheid station en busknooppunt Winsum Doorontwikkeling transferium Zuidhorn Facelift Noordelijke Stations Permanente uitbreiding transferium Haren Doorstromingsmaatregelen OV Ten Boer - Groningen Verkeersmanagement Ring Groningen (incl. pakket 13) Transferium Hoogezand (P+R faciliteit, 1e fase) Stationsgebied Haren en infraontsluiting Stationsgebied Haren Dynamisch verkeersmanagement / DRIS Knoop Groningen Programma Beter Benutten met deelprogramma's (ITS - Groningen Bereikbaar - Mobiliteitsmanagement - P+R en OV en Fiets) Programma Infra en OV Leek - Roden

Tabel 3: Uitvoeringsprojecten programma Bereikbaarheid.

C. Regionale projecten € 4.467.700

Regionale projecten	Begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Begroting 2017
Regionale innovatieve projecten	1.600.000	1.600.000	2.600.000
Regiopark	862.548	1.621.086	887.700
Substantiële projecten	1.470.000	1.490.000	980.000
Totaal	3.932.548	4.711.086	4.467.700

Tabel 4: Overzicht van de deelprogramma's van Regionale en Innovatieve Projecten.

Met de geactualiseerde Regiovisie is in het Regiofonds ruimte gereserveerd voor Regionale innovatieve projecten. Blauwdruk-denken en de uitrol van grote gebiedsontwikkelingen passen niet langer in de huidige context. Het wordt de kunst om met gerichte, samenhangende interventies en injecties meer met minder te doen. Ook de komende jaren wil de Regio gericht blijven investeren in projecten, die vanuit de samenleving breed gedragen worden en een meerwaarde hebben voor de Regio. Van 2014 tot en met 2020 is er € 12,0 miljoen beschikbaar voor Regionale innovatieve projecten. Oorspronkelijk was dit budget verdeeld in € 8,0 miljoen voor regionale projecten en € 4,0 miljoen voor innovatieve projecten. De Stuurgroep heeft in de vergadering van december 2015 besloten deze budgetten samen te voegen. Reden hiervan is dat het onderscheid in de praktijk bij de aanvragen tussen beide budgetten niet goed te maken viel; de projecten werden tevens aan dezelfde speerpunten en criteria getoetst.

Voor de aanwending van deze middelen is een beoordelingskader opgesteld en begin 2016 geactualiseerd. In 2015 hebben de eerste twee 'pitchrondes' plaatsgevonden en zijn de eerste projecten beschikt. Voor 2016 staan wederom twee 'pitchrondes' in de planning. In de voorliggende begroting is derhalve een aanname voor de bestedingen van € 2,6 miljoen voor regionale en Innovatieve projecten in 2017.

Bij de actualisatie van de Regiovisie is besloten om de reeds aangegane verplichtingen overeind te houden voor Regiopark projecten en Substantiële projecten. De onderstaande tabel geeft een overzicht van deze projecten voor 2017.

Lopende projecten Regiopark en Substantiële projecten	
REGIOPARK	
Versterking recreatieve infra, landschap EHS Reitdiepgebied	Entree Meerweg incl. verbinding Paterswoldsemeer-Friescheveen
Programma landschapsopgaven/recreatie en water IGS	Uitkijktoren het Hoge hert
Kwaliteitsimpuls stads en dorpsranden	Pilot onderhoud burgerparticipatie
Assen aan de Aa, deelpr. Bosbeek, Nijlandsloop	
SUBSTANTIELE PROJECTEN	
Herinrichting centrum Leek - Nietap	Stadshart Hoogezand
Stationsgebied Haren	Centrumplan Bedum
Revitalisering dorpscentra gemeente Tynaarlo	Herinrichting Onderdendamsterweg Winsum
Herinrichting Slochterhaven	Dorpsentree Ten Boer

Tabel 5: Overzicht van lopende projecten voor Regiopark en Substantiële projecten. De verwachting is dat de laatste termijnbetalingen voor Regiopark in 2018 zullen worden betaald. Substantiële projecten dienen uiterlijke eind 2018 te zijn afgerond.

D. Monitoring € 27.500

Monitoring	Begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Begroting 2017
Werklocaties	11.000	11.000	11.000
Woningbouw en woningmarkt	6.500	6.500	6.500
Netwerkanalyse	15.000	15.000	15.000
Totaal	32.500	32.500	32.500

Tabel 6: Instrumenten ten behoeve van monitoring

Ook monitoring van de behaalde resultaten en ontwikkelingen is instrumenteel van karakter. Met de monitoringsinformatie bepaalt de Stuurgroep of de behaalde resultaten in lijn zijn met de gestelde doelen en of bijsturing noodzakelijk is. Ook worden trends geïdentificeerd die als basis dienen voor toekomstig beleid.

Werklocaties € 11.000

Eind 2012 zijn in de Regio afspraken gemaakt over de reductie van capaciteit in bedrijven-terreinen. Daarmee is het thema werklocaties echter niet van tafel. Via monitoring blijft de Regio de ontwikkelingen naar vraag en aanbod naar werklocaties volgen (€ 5.000). Daarbij worden ook trends in de markt in beeld gebracht.

Regio Groningen-Assen is 'founder' van Stichting Vastgoedrapportage Regio Groningen-Assen. De stichting geeft jaarlijks het Vastgoedrapport Groningen-Assen (€ 6.000) uit, in nauwe samenwerking met de Hanzehogeschool en marktpartijen. Dit rapport beschrijft de vastgoedmarkt in deze regio en geeft een helder overzicht van alle trends en ontwikkelingen. Daarnaast organiseert de stichting sinds 2013 een herbestemmingsprijsvraag: ondernemers, ontwikkelaars, onderwijs en burgers worden uitgedaagd te komen met vernieuwende, creatieve ideeën voor de herbestemming van leegstaande of leegkomende vastgoedobjecten.

Woningbouw en woningmarkt € 6.500

De belangrijkste actuele woningbouw- en woningmarktgegevens van de Regio Groningen-Assen worden via monitoring door de gemeente Assen, in samenwerking met de gemeente Groningen, bijgehouden en verwoord in een woningmarkt rapportage. Deze bevat, naast een terugblik op het afgelopen jaar, ook inzicht in de verwachte vraagontwikkeling en het aanbod. De rapportage geeft ook de stand van zaken weer met betrekking tot de uitvoering van de planningslijsten voor woningbouw die in het kader van de regionale woningbouwafstemming zijn opgesteld. Vanaf 2014 verschijnt de rapportage ieder halfjaar. Voor het opstellen van de monitor is een jaarlijkse verplichting ad € 1.500 aangegaan bij de NVM voor het verkrijgen van verkoopcijfers van de woningbouw per gemeente. Het resterende bedrag (€ 5.000) is gereserveerd voor de jaarlijkse organisatie van een stakeholdersbijeenkomst.

Netwerkanalyse €15.000

In het kader van de Actualisatie Netwerkanalyse is afgesproken de mobiliteitsontwikkeling in de Regio (en relevante projecten en factoren die daarop van invloed zijn) jaarlijks te monitoren. Met behulp van de jaarlijkse monitor worden de gevolgen van ontwikkelingen in de samenleving, zoals de gevolgen van de digitale samenleving en het landelijk beleid met betrekking tot de OV-studentenkaart frequenter in beeld gebracht.

De jaarlijkse monitoringsrapportage wordt besproken in het POVV en de Stuurgroep en waar nodig wordt de bereikbaarheidsstrategie aangepast.

E. Overig

Overig	Begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Begroting 2017
CPO-plankostenfonds	-	20.000	-
Woningbehoefte-onderzoek	-	80.000	-
Totaal	-	100.000	-

Tabel 7: Overige instrumenten

CPO-plankostenfonds

In het najaar van 2013 hebben de Regio Groningen-Assen en de lokale Rabobanken het CPO-Plankostenfonds opgericht (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap). Met dit revolverende fonds willen wij het voor mensen eenvoudiger maken om in groepsverband hun droomhuis te realiseren. Omdat mensen die samen willen bouwen bij de start kosten maken die ze niet uit een hypotheek kunnen financieren, kunnen ze bij het CPO-fonds een renteloze lening aanvragen. De Regio en de lokale Rabobanken hebben ieder € 250.000,- beschikbaar gesteld voor dit fonds. Het beheer ligt bij de Rabobank, de Regio zorgt voor een onafhankelijk adviseur die advies geeft over de haalbaarheid van de aanvraag. Hiervoor is in 2014 een budget gereserveerd van € 20.000,-. Hiermee wordt het fonds ook onder de aandacht van bewoners en gemeenten gebracht. In 2014 en 2015 is er geen gebruik gemaakt van de regeling; daarom wordt gevraagd deze middelen in te zetten in 2016. Omdat er geen gebruik gemaakt is van de regeling is in 2015 samen met de Rabobank de mogelijkheid verkend om (een deel van) het fonds in een nog eerder stadium in te zetten. Hiertoe heeft de Stuurgroep en de Rabobank in 2015 elk € 50.000,- beschikbaar gesteld voor een CPO-subsidie; het is de bedoeling in de loop van 2016 dit instrument te introduceren. Besloten is om beide regelingen na een jaar te evalueren. Voor 2017 is geen aanvullend budget begroot.

Woningbehoefteonderzoek

In 2015 is het woningbehoefteonderzoek voor Regio Groningen-Assen uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een aantal technische aanpassingen in de wijze waarop samengewerkt wordt in het woningbouwdossier. Daarnaast is er een aantal aanbevelingen gedaan, die voor 2016 nader onderzoek vragen. Hiervoor is € 80.000,- begroot.

4. Begroting organisatie 2017

Voor de formatiekosten is het op 13 juni 2014 door de Stuurgroep vastgestelde reorganisatieplan als uitgangspunt genomen. Er is onderscheid gemaakt tussen enerzijds apparaatskosten (formatiekosten + huisvesting, kantoor en ICT) en anderzijds generieke kosten ten behoeve van de uitvoering. De apparaatskosten hebben betrekking op alle kosten die met het functioneren van het Regiobureau samenhangen. De generieke kosten hebben een direct verband met de uitvoering van de opgaven van het Regiobureau. Deze staan los van de organisatie van het bureau.

4.1 Apparaatskosten

Omschrijving	Begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Begroting 2017
Vaste formatie	511.000	540.081	528.350
Tijdelijke formatie	34.000		
Scholing & opleiding	11.000	11.000	11.000
Huisvesting, kantoor & ICT	65.000	55.000	55.000
Totaal	621.000	606.081	594.350

Tabel 8: apparaatskosten

Toelichting op de apparaatskosten

Medio 2014 is het reorganisatieplan van het Regiobureau vastgesteld. De formele ingangsdatum van de nieuwe organisatie was 1 september 2014. Per 1 mei 2015 was de bezetting overeenkomstig het formatieplan teruggebracht van 12,3 fte naar 7,8 fte. Deze bezetting is inclusief 1,4 fte voor een overgangperiode van circa twee jaar ten behoeve van professionalisering en werkzaamheden in het kader van het (tijdelijke) programma Beter Benutten.

De posten Scholing & Opleiding en Huisvesting, kantoor & ICT zijn afhankelijk gemaakt van de vaste formatie. Voor de eerste post is een percentage gehanteerd. Daarnaast is het gebruik van de kantoorruimte afgenomen van 77% naar de beoogde 50%, conform het uitgangspunt in de actualisatie. De andere helft van de kantoorruimte wordt onderverhuurd aan Groningen Bereikbaar.

4.2 Generieke kosten ten behoeve van de uitvoering

Omschrijving	Begroting 2016	Gewijzigde begroting 2016	Begroting 2017
Administratie & advies	25.000	30.000	30.000
Investeren in netwerken	20.000	20.000	15.000
Communicatie	25.000	25.000	25.000
Borging ruimtelijke kwaliteit	25.000	25.000	25.000
Onvoorzien	10.000	10.000	10.000
Totaal	105.000	110.000	105.000

Tabel 9: Generieke kosten ten behoeve van de uitvoering

Toelichting op de generieke kosten

De financiële administratie van Regio Groningen-Assen wordt uitgevoerd door provincie Groningen (kassier van het samenwerkingsverband). Zij ontvangt hiervoor een jaarlijkse vergoeding van € 12.500. Andere jaarlijkse kosten zijn die voor het opstellen van accountantsverklaringen van de jaarrekening en verantwoording van de rijksbijdragen (€ 12.500) en incidenteel advies (€ 5.000). Deze drie posten vormen tezamen Administratie & advies.

Het budget voor Communicatie is gebaseerd op voorgaande jaren, waarbij eventuele externe inhuur is gehalveerd. Deze post is voor 2017 teruggebracht naar € 25.000.

Eind 2014 is het voorstel voor Nieuwe Kwaliteitsborging door de Stuurgroep vastgesteld. Borging van ruimtelijke kwaliteit vindt op twee manieren plaats. Enerzijds is er een flexpool opgericht vanuit de deelnemers; bij opgaven kan gebruik worden gemaakt van de leden van deze pool. Kennisontwikkeling en -uitwisseling worden hiermee bevorderd. Tevens ontstaat er binnen de Regio een netwerk op het vlak van ruimtelijke kwaliteit. Anderzijds is Peter Veenstra aangesteld als adviseur ruimtelijke kwaliteit voor de majeure regionale thema's. Peter Veenstra maakt ook deel uit van de adviescommissie Regionale innovatieve projecten. De inzet van de regio-adviseur is begroot op € 25.000,-.

Bij de begroting 2015 is voorgesteld om voor de jaren 2015 en 2016 een budget van € 40.000 te reserveren voor Investeren in de netwerkorganisatie. In deze begroting wordt voorgesteld dit budget te handhaven, maar te besteden gedurende een periode van vier jaar (in plaats van twee).

Bijlage 1 Bijdrage van de deelnemers

De jaarlijkse bijdragen van de deelnemers aan het Regiofonds zijn in de onderstaande tabel weergegeven. Met de actualisatie van de Regiovisie in 2013 is de jaarlijkse bijdrage voor de periode tot en met 2023 vastgesteld op € 6,65 miljoen.

Deelnemers	storting 2017
Provincies	
Groningen	1.848.308
Drenthe	921.732
Gemeenten	
Groningen	1.484.778
Assen	931.190
Hoogezand-Sappemeer	367.209
Leek	162.817
Noordenveld	253.585
Tynaarlo	300.003
Haren	77.599
Slochteren	49.193
Zuidhorn	77.599
Bedum	49.193
Winsum	77.599
Ten Boer	49.193
Totaal	6.650.000

Tabel 7: Bijdrage van de deelnemers

Bijlage 2   Financieel kader 2017-2020

Lasten (2017 -2020)	begroot	besteed	Baten (2017 - 2023)	begroot
Substantiële projecten	1,08	1,08	Saldo Regiofonds (1-1-2017)	9,05
Bereikbaarheid (incl Beter Benutten)	47,65	46,65	Bijdragen deelnemers	46,55
Organisatiekosten	2,68	0,70	Terugstorting gemeente Groningen	4,28
Regiopark	1,48	1,48	Vervolg Beter Benutten	1,89
Regionale en Innovatieve projecten	10,25	2,60	Rente	0,14
Economie	0,69	0,17	Tekort	1,94
Monitoring & Overig	0,03	0,03		
Totaal lasten	63,85	52,71	Totaal baten	63,85

Tabel 8: financieel kader 2017-2020; bedragen in € miljoen.

Financieel kader 2017-2020

Het Financieel kader is te beschouwen als een samenvatting van de meerjarenbegroting 2017-2020. Deze opstelling geeft in hoofdlijnen weer op welke manier de beschikbare middelen zullen worden ingezet. Vertrekpunt voor het Financieel kader is de stand van het Regiofonds per 1 januari 2017, die op zijn beurt weer is gebaseerd op de gewijzigde begroting voor 2015 (zie ook de toelichting bij hoofdstuk 2).

Naast het inzicht in de geplande inkomsten en uitgaven beoogt het Financieel kader ook inzicht te geven in de mate waarin de beschikbare middelen daadwerkelijk zijn besteed. Met 'besteed' wordt hier bedoeld:

- de gehonoreerde bijdragen aan projecten.
- de in 2016 verleende en verwachte bijdragen aan projecten.
- de in de begroting 2017 begrote uitgaven.

Van de geplande € 63,85 miljoen is naar verwachting per 1 januari 2017 € 52,71 miljoen besteed.

Tekort financieel kader

De Stuurgroep volgt de financiële ontwikkelingen van het Regiofonds met het Financieel kader. Dit kader vindt zijn basis in het financieel meerjarenperspectief Regio Groningen-Assen, die is vastgesteld middels de Actualisatie in 2014. In de Stuurgroep van 13 juni 2014 is geconstateerd dat het Financieel Kader 2015-2020 een tekort vertoonde van € 1,1 miljoen. Om het wegwerken van dit tekort te kunnen monitoren heeft de Stuurgroep besloten dat onderbenutting/vrijval direct moet worden aangewend om het tekort in te lopen. Destijds is hieraan een maximaal termijn van vier jaar voor bepaald. In het verlengde hiervan heeft het Regiobureau de opdracht gekregen om periodiek te rapporteren over het verloop van dit tekort.

In september 2015 is aan de Stuurgroep gerapporteerd dat het tekort is ingelopen tot € 0,5 miljoen. Sinds juni 2014 is een vrijval van € 1,6 miljoen gerealiseerd als gevolg van projectafrekeningen. Daarnaast heeft de Stuurgroep besloten tot enkele extra lasten van totaal circa € 1,0 miljoen (onder meer reservering frictiekosten € 624.000, borging ruimtelijke

kwaliteit € 100.000, afwikkeling Landsbanki € 80.000, wonen € 130.000).
Deze extra lasten zijn afgewenteld op het tekort.

Correcties verplichting in samenhang met begroting 2017

Het Regiobureau heeft de afgelopen twee jaar extra inzet gepleegd op het professionaliseren van de financiële administratie en is meer gaan sturen op verplichtingen. Daarnaast is de controle op de financiële programma- en projectadministratie geïntensiveerd. Hierbij is begin 2016 geconstateerd dat in het verleden enkele verplichtingen zijn vrijgevallen, waar nog wel een betalingsverplichting voor gold. Enerzijds gaat het om toegekende bijdragen die niet zijn opgevraagd door de projectbegunstigde. Anderzijds heeft het betrekking op enkele (sterk) vertraagde projecten, waarvan de verplichting administratief niet is doorgeschoven. Per februari 2016 is met het opstellen van de begroting 2017 het tekort in het financieel kader hiermee opgelopen tot € 1,9 miljoen. Het tekort is opgebouwd uit een correctie van de verplichtingen (€ 2,0 miljoen: €1,3 miljoen Bereikbaarheid en € 0,7 miljoen Regiopark) en vrijval € 0,6 miljoen in de periode september 2015 - jan 2016. Het huidige tekort is circa 2,2% van de begrote kosten voor de jaren 2016 tot en met 2020.

Ontwikkeling financieel kader	stand	toename	afname
juni 2014	- € 1,1		
begrotingswijzigingen		€ 1,0	
vrijval			€ 1,6
september 2015	- € 0,5		
correctie op de verplichtingen		€ 2,0	
vrijval			€ 0,6
februari 2016	- € 1,9		

Tabel 9: Ontwikkeling financieel kader op hoofdlijn; bedragen in € miljoen.

Perspectief

Er zijn twee manieren om het tekort in te lopen, waarbij in lijn met het Stuurgroepbesluit van juni 2014 de ontwikkeling van het tekort continu wordt gemonitord en periodiek aan de Stuurgroep gerapporteerd. Uitgangspunt is dat het tekort binnen vier jaar moet zijn ingelopen.

1. Op grond van de verwachtingen ten aanzien van projectafrekeningen lijkt het op dit moment aannemelijk dat er voldoende tijd is om het tekort de komende jaren in te lopen. In de afgelopen anderhalf jaar is circa € 2,2 miljoen vrijgevallen.
2. In principe zijn alle middelen in het Regiofonds geoormerkt. Het financieel kader laat zien dat het niet verplichte deel circa 11,0 miljoen bedraagt. Dit betreft met name de uitvoeringsmiddelen voor Regionale innovatieve projecten en in beperkte mate de middelen voor het onderdeel economie. Indien de vrijval minder voorspoedig - niet binnen vier jaar- wordt ingelopen dan verwacht, kan de Stuurgroep besluiten deze geoormerkte middelen in te zetten om het tekort in te lopen. Dit betekent wel dat in het toewijzen van bijdragen ten behoeve van Regionale innovatieve projecten hiermee rekening moet worden gehouden.

Naast de periodieke rapportage over de ontwikkeling van het tekort, zal bij de begrotingsbehandeling in 2017 over bovenstaande expliciet een keuze aan de Stuurgroep worden voorgelegd aan de hand van de dan actuele stand van zaken.

Aanscherping

Om meer inzicht in de voortgang van de projecten te verkrijgen en om beter te kunnen sturen wordt gestart met het scherper monitoren van de uitvoeringsprojecten. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de huidige programma's en projecten in 2020 zijn voltooid. Gezien de recente ervaringen is het raadzaam om de afspraken voor de periode tot en met 2020 scherper te gaan bewaken. Een beter zicht op het verloop van de projecten vergroot immers de beheersbaarheid en de voorspelbaarheid van het financiële verloop van het Regiofonds. Periodiek wordt deze sturingsinformatie aan de Stuurgroep gerapporteerd.